

Palmsöndagen

Predikan på distans 2021-03-28.

Kyrkoherde Sten Rydh, Evangelisk-lutherska kyrkan i Sverige

Det nya förbundet

I Guds, Faderns + och Sonens och den Helige Andes, namn. Amen.

Bön: Käre himmelske Fader! Vi tackar dig att du har upprättat det nya förbundet till syndernas förlåtelse. Kom denna stund med ditt ord till oss och upplys oss genom din helige Ande så att vi förstår ordet, tror på det och lever efter det. Genom din Son, Jesus Kristus, vår Herre och Frälsare. *Amen.*

Predikotext. Evangeliet 1:a årg. Joh.. 12:1-16.

Hyllningarna på lidandesvägen

31 Sex dagar före påsk kom Jesus till Betania där Lasarus bodde, han som Jesus hade uppväckt från de döda. 2 Där ordnade de en festmåltid för honom. Marta passade upp, och Lasarus var en av dem som låg till bords med honom. 3 Då tog Maria en hel flaska dyrbar äkta nardusolja och smorde Jesu fötter och torkade dem med sitt hår, och huset fylldes av doften från oljan.

4 Men Judas Iskariot, en av hans lärjungar, den som skulle förråda honom, invände: 5 "Varför sålde man inte den oljan för trehundra denarer och gav till de fattiga?" 6 Det sade han inte för att han brydde sig om de fattiga, utan för att han var en tjuv och brukade ta för sig av det som lades i kassan som han hade hand om. 7 Jesus sade då: "Låt henne vara. Hon har sparat den till min begravningsdag. 8 De fattiga har ni alltid bland er, men mig har ni inte alltid."

9 En stor mängd judar fick veta att Jesus var där, och de kom inte bara för Jesu skull utan också för att se Lasarus som han hade uppväckt från de döda. 10 Då bestämde sig översteprästerna för att döda även Lasarus, 11 eftersom många judar lämnade dem för hans skull och trodde på Jesus.

12 Nästa dag hade folk i stora skaror kommit till högtiden. När de fick höra att Jesus var på väg in i Jerusalem, 13 tog de palmblad och gick ut för att möta honom. Och de ropade: "Hosianna! Välsignad vare han som kommer i Herrens namn, han som är Israels kung!" 14 Jesus fann ett åsneföls och satt upp på det, som det står skrivet: 15 Var inte rädd, dotter Sion! Se, din kung kommer, ridande på ett åsneföls. 16 Hans lärjungar förstod först inte detta. Men när Jesus hade blivit förhärligad, kom de ihåg att det var skrivet så om honom och att man hade gjort så för honom.

Palmsöndagen har som rubrik i evangelieboken "Det nya förbundet". Predikan skall därför handla om det gamla och det nya förbundet, lagens och evangeliets förbund.

Predikan sammanfattas i tre delar.

1. Det gamla förbundet avslöjar synden.
2. Det nya förbundet skänker förlåtelsen.
3. Den sanna tron bär frukt i goda gärningar.

1. Det gamla förbundet avslöjar synden.

Det gamla förbundet var lagens förbund som Gud slöt med sitt folk på Sinai berg. Lagen finns redan i människans hjärta uppenbarad genom skapelsen och samvetet. Men lagen är fördunklad genom synden. Därför upprepar Mose lagen i de tio budorden. Han sammanfattar också lagen i det dubbla kärleksbudet. *"Du ska älska Herren din Gud av hela ditt*

hjärta och av hela din själ och av hela ditt förstånd.” och ”Du ska älska din nästa som dig själv” (se Matt. 22:34-40). Många tror att det dubbla kärleksbudet kommer från Jesus och innebär att Gud älskar oss, medan det gamla testamentets Gud är en straffande och hämndlysten Gud. Men detta är helt felaktigt. Både gamla och nya testamentet har samma syn på Gud. Det dubbla kärleksbudet kommer från Moses och upprepas sedan av Jesus som visar att detta bud är en sammanfattning av hela Guds lag. Mose skriver:

*Hör, Israel! Herren vår Gud, Herren är en. Och du ska **älska Herren din Gud av hela ditt hjärta** och av hela din själ och av hela din kraft. Dessa ord som jag i dag befäller dig ska du lägga på hjärtat. Du ska inskräpa dem hos dina barn och tala om dem när du sitter i ditt hus och när du går på vägen, när du lägger dig och när du stiger upp. Du ska binda dem som ett tecken på din hand, och de ska vara som en påminnelse på din panna. Och du ska skriva dem på dörrposterna i ditt hus och på dina portar (5 Mos. 6:4-9).*

Och på ett annat ställe skriver Mose:

*Du ska inte hata din broder i ditt hjärta, men du ska tillrättavisa din nästa så att du inte bär på synd för hans skull. Du ska inte hämnas och inte hysa agg mot någon i ditt folk, utan du ska **älska din nästa som dig själv**. Jag är Herren (3 Mos 19:17f).*

Om detta dubbla kärleksbud säger Jesus:

På dessa två bud hänger hela lagen och profeterna (Matt. 22:40).

Jesus pekar alltså på lagens ord som sanna och avgörande för alla människor. Det är Gud som har sänt Mose för att förkunna lagens ord. Jesus säger:

Tro inte att jag har kommit för att upphäva lagen eller profeterna. Jag har inte kommit för att upphäva utan för att uppfylla. Jag säger er sanningen: Innan himmel och jord förgår ska inte en bokstav, inte en prick i lagen förgå, inte förrän allt har skett. Därför ska den som upphäver ett av de minsta av dessa bud och lär människorna så kallas minst i himmelriket. Men den som håller dem och lär ut dem, han ska kallas stor i himmelriket (Matt. 5:17-19).

Lagen används felaktigt om man tror att man kan komma till himlen genom kärleksbudet. Detta är djävulens försök att föra alla människor vilse. Så var det med fariséerna. De försökte på allvar uppfylla lagens alla bud och trodde att de därmed hade Guds förlåtelse. Men ingen människa kan göra detta. Den som inte fullkomligt uppfyller buden drabbas av Guds dom och vrede. Lagens syfte är därför inte att föra oss till Gud, vilket är omöjligt efter syndafallet. Lagen är till för att avslöja människans synd. Så länge vi är under lagen är vi kvar under Guds vrede och måste slutligen förgås. Överstepräster och de skriftlärde förstod inte lagens djupa allvar. De trodde att de innerst inne hade en god vilja och kunde besluta sig för att följa Guds vilja och därmed komma till himlen. Därför hatade de Kristus när han kom med sitt budskap om nåden. Det står i vår text:

En stor mängd judar fick veta att Jesus var där, och de kom inte bara för Jesu skull utan också för att se Lasarus som han hade uppväckt från de döda. Då bestämde sig överstepräster för att döda även Lasarus, eftersom många judar lämnade dem för hans skull och trodde på Jesus (v. 10f).

2. Det nya förbundet skänker förlåtelsen.

Löftet om det nya förbundet förkunnades av både Mose och profeterna. Profeten Jeremia skriver:

*Se, dagar ska komma, säger Herren, då jag sluter **ett nytt förbund** med Israels hus och med Juda hus, inte som förbundet jag slöt med deras fäder den dag då jag tog deras hand och förde dem ut ur Egyptens land – förbundet med mig som de bröt fastän jag var deras rätte herre – säger Herren. Nej, detta är förbundet som jag efter denna tid ska sluta med Israels hus, säger Herren: Jag ska lägga min*

lag i deras inre och skriva den i deras hjärtan. Jag ska vara deras Gud, och de ska vara mitt folk (Jer. 31:31-33).

Detta är samma förbund som utlovades till Adam och Eva redan efter syndafallet. Kvinnans säd, Kristus, skulle komma och krossa ormens, d.v.s. djävulens huvud (1 Mos. 3:15). Abraham fick senare löftet om en son, som skulle bli stamfar till Kristus. Abraham trodde detta, och det räknades honom till rättfärdighet (1 Mos. 15:6). Mose fick därefter löftet om en profet som skulle uppstå i den yttersta tiden. Gud sade:

Jag ska låta en profet lik dig uppstå åt dem bland deras bröder. Jag ska lägga mina ord i hans mun, och han ska tala till dem allt som jag befäller honom (5 Mos. 18:18).

Vari skulle då det nya förbundet bestå? Jeremia säger klart och tydligt:

Alla ska känna mig, från den minste av dem till den störste, säger Herren, för jag ska förlåta deras missgärningar och aldrig mer minnas deras synder (Jer. 31:34).

Det nya förbundet skall alltså bestå av *syndernas förlåtelse*. Detta förbund fullbordades när Jesus kom till jorden. Gud blev människa. Jesus höll lagen fullkomligt och tog på sig hela människosläktets synd. Han vann därmed en evig förlossning. Johannes skriver:

Han är försoningen för våra synder, och inte bara för våra utan också för hela världens (1 Joh. 2:2).

Det nya förbundet innebär att Gud är oss nådig för Kristi skull. Det som lagen inte kunde åstadkomma gjorde Gud när han sände sin Son i mänsklig gestalt. Så fullgjorde Jesus hela lagen och led straffet i vårt ställe. Paulus skriver:

Men nu har det uppenbarats en rättfärdighet från Gud utan lag, en som lagen och profeterna vittnar om, en rättfärdighet från Gud genom tro på Jesus Kristus för alla som tror. Här finns ingen skillnad. Alla har syndat och saknar härligheten från Gud, och de förklaras rättfärdiga som en gåva, av hans nåd, därför att de är friköpta av Kristus Jesus (Rom. 3:21-24).

Jesu makt att försona och förlåta visade sig i att han uppväckte Lasarus från döden. Inför uppväckelsen av Lasarus sa han till systemn Marta: *"Jag är uppståndelsen och livet. Den som tror på mig ska leva om han än dör, och den som lever och tror på mig ska aldrig någonsin dö."* (Joh. 11:25f). Jesus uttalade många gånger förlåtelsens ord över syndare som kom till honom fastän de hade levat ett ogudaktigt liv som skökor och publikaner. Fariséerna kunde inte acceptera detta. Hur kunde Jesus förlåta dem som inte levde ett rättfärdigt liv? De menade att människan först måste bättra sig och sträva att leva enligt lagens bud för att kunna få förlåtelse. Men Jesus säger:

Kom till mig, alla ni som arbetar och är tyngda av bördor, så ska jag ge er vila (Matt. 11:28).

3. Den sanna tron bär frukt i goda gärningar.

När människan försöker göra goda gärningar med hjälp av lagen visar det sig omöjligt. Vi kan visserligen med lagens hjälp åstadkomma vad man kallar en borgerlig rättfärdighet och leva som anständiga människor. Men inför Gud duger detta inte. Försöker vi det blir vi hycklare och inbillar oss att Gud är nådig för vår kärleks och våra gärningars skull. Men evangelium förkunnar att Jesus har dött för alla syndare, hur stor deras synd än är. När de då kommer till Jesus och förtröstar på honom förlåter han alla synder. Han gör detta gratis och för intet. Han tänder tron i människans hjärta och föder henne på nytt genom dopet.

Det märkliga är då att den som tror på Kristus också börjar älska Gud av hela sitt hjärta och sin nästa som sig själv. Den sanna tron är som ett gott träd som bär god frukt. Det kan inte vara på annat sätt. Så ser vi hur Maria i vår text hällde ut dyrbar olja över Jesu huvud. Hon gjorde detta av kärlek till sin Mästare. Men Judas Iskariot kunde inte förstå detta. Han hade inte tron i sitt hjärta och såg bara detta som onödigt slöseri. Han menade att pengarna borde ha gått till de fattiga. Men han var egentligen en tjuv. Jesus sade:

"Låt henne vara. Hon har sparat den till min begravningsdag. De fattiga har ni alltid bland er, men mig har ni inte alltid" (v 7-8).

I sin kärlek till Jesus smorde Maria Kristus med den finaste och dyrbaraste olja. Sedan kan vi vara säkra på att Maria också av hjärtat tog sig an fattiga människor. Sådan är den sanna tron. Den som liksom Maria har tagit emot förlåtelsen vill sedan bemöta varje människa med kärlek.

Den sanna tron jublade över att Jesus nu kom till Jerusalem. *"Hosianna! Välsignad vare han som kommer i Herrens namn, han som är Israels kung!"*(v. 13). Detta jubel är en följd av tron. Den kristne jublar i sitt hjärta över Guds frälsning och hans mun kan inte vara tyst utan sjunger till sin herres lov och pris. Jesus är fattig och rider på en åsna. Han uppfyller därmed Sakarjas profetia, där det står:

Och jag ska utplåna detta lands missgärning på en enda dag (Sak. 3:9)... Se, en man vars namn är Telnungen. Under honom ska det gro, och han ska bygga Herrens tempel (Sak. 6:12)... Jag ska vända åter till Sion för att bo mitt i Jerusalem, och Jerusalem ska kallas "sanningens stad" och Herren Sebaots berg "det heliga berget" (Sak. 8:3)... Fröjda dig stort, dotter Sion! Jubla, dotter Jerusalem! Se, din kung kommer till dig, rättfärdig och segerrik är han. Han kommer ödmjuk, ridande på en åsna, på en åsninnas föl (Sak. 9:9).

Den sanna tron bär alltid frukt i bön, lovsång och tillbedjan. Den sanna tron vill också tjäna sin nästa genom kärleken. Visserligen finns hela tiden den gamla människan kvar, som kämpar emot. Därför behöver en kristen också i fortsättningen lagens ord som straffar synden och driver till Kristus. Men kraften och glädjen i det nya livet kommer från evangelium, det glada budskapet om att *Kristus blev fattig för vår skull för att vi skulle bli rika (2 Kor. 8:9)*. Den sanna tron för med sig kärlekens gärningar. Den för med sig att Jesus äras med en festmåltid och smörjs med dyrbar olja, och den för med sig jubel när han rider in i Jerusalem. Så ber vi att den sanna tron också skall finnas i våra hjärtan så att vi tar emot Kristus när han kommer till oss genom sitt ord och sina heliga sakrament.

Amen.

Bön. Lovad vare Gud och välsignad i evighet, som med sitt ord har tröstat, lärt, förmanat och varnat oss. Hans Helige Ande stadfäste ordet i våra hjärtan, att vi inte må vara glömska hörare, utan ordets görare, och så dagligen tillväxa i tro, hopp, kärlek och tålamod intill änden, och bli evigt saliga. Genom Jesus Kristus, vår Herre och Frälsare. *Amen.*
